

Täysistunto

Maanantai 24.1.2022 klo 14.02—15.18

Täysistunto alkoi klo 14.02. Täysistunto päättyi klo 15.18.

Puhetta johti puhemies Anu Vehviläinen (14.02—15.18).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Muut ilmoitukset

Puhemies on 20.1.2022 tehnyt eduskunnan työjärjestyksen 3 §:n 2 momentin nojalla päätöksen kutsua eduskunta jatkamaan 7.1.2022 pidetyn täysistunnon jälkeen keskeytettyjä vuoden 2021 valtiopäiviä. Tämä päätös on 20.1.2022 lähetetty kansanedustajille kutsuna kokoontua täysistuntoon maanantaina 24.1.2022 kello 14.

2.2. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 13.1.2022 ja 20.1.2022 antanut hallituksen esitykset HE 236-240/2021 vp, joista esitykset HE 239 ja 240 otetaan lähetekeskusteluun tässä istunnossa.

2.3. U-asiat

Puhemies on lähettänyt valiokuntiin Euroopan unionin asiat U 73-81/2021 vp.

2.4. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 627, 655, 661-707, 709-728, 730, 731/2021 vp.

2.5. Kansalaisaloitteet

Puhemies Anu Vehviläinen: Eduskunnalle on 19.1.2022 toimitettu kansalaisaloite KAA 12/2021 vp: ”Stop ruuhkamaksuille!”.

Kansalaisaloitteessa esitetään eduskunnan päätettäväksi, että ruuhkamaksut mahdollistavien lakien ja säännösten valmistelu keskeytetään ja että hallituksen tulee pidättäytyä nyt

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

ja tulevaisuudessa sellaisten lakien säätämisestä, jotka mahdollistavat ruuhka-, vyöhyke-, ohitustulli-, tietulli-, tienkäyttö-, ja kaupunkiliikennemaksujen tai muiden vastaavanlaisten uusien autoilijoihin kohdistuvien maksujen käyttöönoton.

Kansalaisaloitelain 4 §:n mukaisesti kansalaisaloitteen tulee sisältää lakiehdotus tai ehdotus lainvalmisteluun ryhtymisestä. Totean, ettei lakien ja säännösten valmistelun keskeyttämisestä tai lakien säätämisestä pidättäytymisestä voida säätää lailla eikä kansalaisaloite KAA 12/2021 vp täytä tämän vuoksi aloitteelle säädettyä ehdotonta muotomääräystä.

Edellä todetun perusteella katson, että kansalaisaloite on vastoin kansalaisaloitelakia ja perustuslain 42 §:n 2 momentin nojalla kieltäydyin tämän vuoksi ottamasta aloitetta käsitelyyn.

Puhemiehen menettely hyväksyttiin.

2.6. Muut ilmoitukset

Puhemiesneuvosto on 7.1.2022 antanut puhemiesneuvoston ehdotuksen PNE 4/2021 vp eduskunnan työjärjestyksen väliaikaisesta muuttamisesta. Ehdotus otetaan lähete keskusteluun tässä istunnossa.

2.7. Sidonnaisuudet, muut

Eduskunnalle on annettu oikeusasiamiehen ja apulaisoikeusasiamiehen sidonnaisuusselvitys M 13/2021 vp.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 240/2021 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, ministeri Sarkkinen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.06 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Loppuvuoden 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana epidemiatilanne on nopeasti huonontunut. Tämä on johtanut muun muassa terveydenhuollon kuormituksen lisääntymiseen. Tästä syystä valtioneuvosto antoi periaatepäätöksen valtakunnallisen hätäjarrumekanismin käyttöönotosta, ja koronaepidemian hallinnassa siirryttiin takaisin valtakunnallisiin rajoituksiin ja suosituksiin. Rajoitustoimenpiteiden johdosta erityisesti lomautusten

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

määrän arvioidaan kasvavan. Tämän esityksen tavoitteena on lieventää rajoitustoimista seuraavia negatiivisia taloudellisia vaikutuksia työntekijöille.

Esityksessä ehdotetaan, että työttömyysetuutta maksettaisiin väliaikaisesti myös työttömyysturvan omavastuujalta. Työttömyysetuuden maksaminen omavastuupäiviltä vahvistaa työttömäksi ja lomautetuksi joutuneiden toimeentuloa. Ansiopäivärahan saajalla vaikutus etuuteen olisi työttömyyden tai lomautuksen alussa keskimäärin 350 euroa ja peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saavilla 168 euroa. Lisäksi ehdotetaan, että yritystulot voitaisiin tietyissä tilanteissa sovitella yrittäjän omaan ilmoitukseen perustuen.

Muutoksien arvioidaan lisäävän työttömyysetuusmenoa kahden kuukauden aikana noin 10 miljoonalla eurolla.

Arvoisa puhemies! Covid-19-epidemian eri vaiheissa työttömyysturvalainsäädäntöön tehdyillä muutoksilla on pyritty turvaamaan työttömien työnhakijoiden asemaa. Epidemiatilanteen huonontuessa ja rajoitustoimien tiukentuessa on perusteltua ottaa käyttöön nämä aiemminkin voimassa olleet poikkeussäännökset lomautettujen ja kokonaan työttömiksi jäävien taloudellisen tilanteen tukemiseksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja olemaan voimassa väliaikaisesti 28.2.2022 loppuun asti. Muutoksia sovellettaisiin takautuvasti 1.1.2022 alkaen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Turtiainen.

14.08 **Ano Turtiainen vkk:** Arvoisa puhemies ja hyvät kollegat! Jälleen me olemme täällä puliveivaamassa näitä poikkeuslakeja. Totta kai niitä ihmisiä pitää auttaa, jotka ovat joutuneet tämän maailmanhistorian suurimman ihmiskuntaa vastaan käytävän hyökkäyksen kohteeksi, ja heitä on paljon Suomessakin. Uskon, hyvät kollegat, että osa teistäkin on tämän hyökkäyksen uhreja, mutta te ette välttämättä ole sitä vielä ymmärtäneet. Totta kai työttömäksi jääneitä ja myös yrittäjiä pitää auttaa, mutta se auttaminen ei voi perustua valheeseen, niin kuin se näissä eli tässä ja seuraavassa tänään täällä käsiteltävänä olevassa lakiesityksessä perustuu. Parempi ensin myöntää suoraan, että ihmisiä on kuritettu täysin perusteettomasti, ja lähdetään sitten sen pohjalta tukemaan heitä. Eli en usko, että valheeseen perustuvasta auttamisesta voisi seurata mitään kestävästä hyvää.

Ihan ensimmäiseksi meidän on ymmärrettävä se tosiasia, että tätä maata ja kansaa rangaistaan nyt Korkeimman johtamana. Siksi tässä talossa on tehty ja tehdään edelleen tyhmiä ja järjettömiä päätöksiä, sillä Hän on, hyvät kollegat, vienyt teiltä viisauden pois. Voi sitä häpeän määrää tässä talossa, kun Suomen kansa nousee ahdingostaan kaikkea tätä ahneutta ja epäjumalien palvontaa vastaan. Se on herätyksen tuli, joka silloin syttyy tähän maahan, eikä kestä kauan, kun se ottaa voimalla vallan tämän maan jokaisesta kolkasta. Siinä ylpeys siirtyy syrjään, ja tilalle tulevat nöyryys ja oikeudenmukaisuus.

Hyvät Suomen kansalaiset, älkää peljätkö tätä nyt läsnä olevaa ahdinkoa, sillä sen kautta meitä siunataan. Hän, joka meitä siunaa, tulee pitämään meistä huolen tässä ajassa. Tämän myös haluan sanoa teille kaikille: herätkää, valvokaa ja herätelkää läheisiänne. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Myllykoski.

14.11 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva työttömyysturvalain muutos väliaikaisesti osoittaa kyllä hallituksen vastuullisuutta tässä tilanteessa ja

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

sitä sopeutumiskykyä, mitä on. Näitä ollaan toki tehty useamman kerran, ja varmasti joku voi kritisoida lyhytkestoisuudesta — ehkä seuraavassa asiassa vielä enemmän. Joka tapauksessa näen tässä niin hyviä elementtejä, että toivoisinkin ministerin vaikka kommentoivan vielä tässä vaiheessa, olisiko nyt hyvä laittaa perusteellinen selvitysryhmä, joka seuraa tämän mahdollisuuksia, jotta sitten voimme arvioida, jos tämä järjestely tulisi olemaan pysyvä. Sitä järjestelyn pysyvyyttä on ehkä hyvä pohtia kaikilla tavoin, nyt ollaan pitkässä ajassa.

Tässä kohtaa niitten työttömien osalta, jotka tämän epidemian aikana ovat olleet lomautettuina tai joutuneet työttömiksi, on hallitusta kyllä kiitettävä, että olemme tässä kohtaa oppineet siitä, mitä 90-luvulla tehtiin, mikä osoittaa kyllä kauaskantoisuutta ja sitä, että me voimme sitä vastuullisuutta osoittaa suomalaisille. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lohikoski.

14.13 Pia Lohikoski vas: Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia väliaikaisesti. Työttömyysturvalain väliaikainen muutos yrittäjien oikeudesta työmarkkinatukeen tuli voimaan ensimmäisen kerran huhtikuussa 20, ja tämän muutoksen voimassaoloa on jatkettu aikaisemmin jo kuusi kertaa. Viimeisin väliaikainen muutos päättyi marraskuun lopussa. Nyt hallitus esittää väliaikaista muutosta työttömyysturvalakiin siten, että se tulisi voimaan takautuvasti vuoden alusta ja olisi voimassa helmikuun loppuun asti.

Kiitän hallitusta siitä, että tässä vaikeassa koronatilanteessa myös yrittäjien taloudellista turvaa vahvistetaan. Samalla on kuitenkin myönnettävä, että päätöksen pätkiminen pie-niin osiin tuo omat haasteensa niin meille täällä eduskunnassa kuin TE-toimistoissa ja Kellassakin. Ennen kaikkea se tuo haasteen ihmisille, joiden elinkeino ja toimeentulo on koronan vuoksi toistuvasti uhattuna. Toki hallitus on koko epidemian ajan katsonut, että ratkaisut työttömyysturvaan tehtävistä muutoksista ovat riippuvaisia kunkinhetkisestä epidemia- ja työmarkkinatilanteesta, mutta tilanne on kuitenkin jälleen pian vähintään haastava, kun emme voi tietää, mikä koronatilanne on maaliskuussa.

Kukaan ei arvannut keväällä 2020, miten pitkään korona koettelee yhteiskuntaamme. Jos olisi arvannut, olisi ehkä silloin täälläkin esittämäni väliaikaisen perustulon tutkimista voitu tarkemmin harkita. Silloin todettiin, että sen valmistelu olisi vienyt liian pitkän ajan. Nyt jälkikäteen voi sanoa, että perustulo olisi voinut auttaa monia pienyrittäjiä ja aivan erityisesti kulttuuri- ja tapahtuma-alan ammattilaisia, joiden tilanne on ollut koronan aikana todella vaikea.

Joka tapauksessa tässä käsillä olevassa hallituksen esityksessä on viisautta, ja toivon edustaja Myllykosken tavoin, että tämänkin jatkuvuutta katsottaisiin pidemmälle. Käsillä oleva esitys on tarpeellinen, ja on todella hyvä, että eduskunta on kokoontunut käsittelemään sen viipymättä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kivisaari.

14.15 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Tässä lakiesityksessä, jossa siis ehdotetaan väliaikaista muutosta työttömyysturvalakiin, on hyvät ja ymmärrettävät aiheet: turvata rajoitustoimenpiteiden vuoksi työttömäksi tai lomautetuksi joutuneiden työntekijöiden toimeentuloa.

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

Logiikka olisi siis se, että omavastuuajalta maksettaisiin työttömyysetuutta peruspäivärahana, ansiopäivärahana tai työmarkkinatukea. Omavastuuajan poistaminen totta kai kasvattaisi työttömäksi tai lomautetuksi joutuvien työttömyysetuuksia: lomautetulla ansiopäivärahan etuus paranisi keskimäärin noin 375 eurolla, työttömäksi jäävällä ansiopäivärahan etuus paranisi noin 350 eurolla, ja peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saavalla etuus parantuisi lähes 170 eurolla. Jokainen meistä tietää, etteivät nämä summat tietysti kehenäkään kraisosta tee, mutta kyllä ne auttavat ja osaltaan myöskin tuovat leivän päälle voita. Työttömyys- ja lomautusajat ovat usein paitsi inhimillinen myös taloudellinen kriisi, ja hallitus haluaa tämän lakiesityksen myötä tämän pehmentämällä huomioida.

Laki on tosiaan tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, ja sen esitetään olevan siis voimassa kaksi kuukautta, aina sinne helmikuun loppuun saakka. Muutoksia sovellettaisiin esityksen mukaan myös takautuvasti aina sieltä vuoden alusta alkaen. Äkkiseltään voi toki ajatella, että ajanjakso helmikuun loppuun on melko lyhyt, mutta sekin on tosiasia, että epidemian vaiheet ovat olleet kovin ennustamattomia, ja näen ihan perusteltuna, että emme kurkota katsettamme nyt liian kauas.

Puhemies! Yhtä kaikki näkisin myös kovin mielelläni, että alkaisimme askeltamaan myös kohti yhteiskunnan avaamista, ei tietenkään hällävälätyyillä vaan hallitusti. Vaikka meillä tartuntoja piisaa liikaakin, ihmisillä on ollut mahdollisuus moninkertaisesti rokotuksiin, ja onneksemme suurin osa meistä sairastaa kulkutaudin lievin murhein. On myös rehellistä todeta, että ihmiset alkavat olla lopen kyllästyneitä rajoituksiin.

Puhemies! Hallitukselle kiitos tästä lakiesityksestä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lehto.

14.18 **Rami Lehto ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hallitus veti taas käsijarrusta ja teki nopean U-käännöksen, ja tällä on vaikutus monen toimeentuloon. Kun taas tehtiin uusia päivityksiä näihin, kuka saa olla auki ja kuinka kauan, niin kyllä sieltä alkoi tulemaan saman tien ravintola-alalla lomautuslappuja käteen henkilökunnalle. Me tiedetään, että useasti siellä tarjoilijat, ketkä nyt joutuvat taas lomautetuiksi, ovat osapäivätyöntekijöitä pienellä palkalla, ja kyllä nämä omavastuupäivät vaikuttavat heidän toimeentuloonsa todella paljon. Siksi onkin hyvä asia, että tämä nyt tulee taas takautuvasti voimaan, mutta on tämä vähän liian lyhyelle ajalle. Kun ajattelee, että lausuntopalautteissa SAK:kin olisi toivonut, että tämä olisi kesäkuun loppuun asti, niin kun hallitus yleensä kuuntelee SAK:ta, niin olisi nyt tässäkin asiassa sitten kuunnellut sitä ja ottanut vähän pidemmälle tämän.

Kyllä näissä omavastuujaoissa, niin kuin edustaja Myllykoskikin sanoi, pitäisi selvittää, olisiko vähän pysyvämpää ratkaisua näihin omavastuupäiviin. Nämä omavastuupäiväthän vaikuttavat aina kaikkein pienituloisimpiin. Heille on iso raha se viiden päivänkin menetys — jo yhden päivän menetyskin työttömyysetuudessa on iso raha monelle taloudelle. Siksi on hyvä asia, että tämä nyt tuodaan edes vähäksi aikaa voimaan, kerta tämä pandemia vaikuttaa monien talouteen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

14.20 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministeri Sarkkiselle siitä, että tämä esitys työttömyysturvalain väliaikaisesta muutoksesta on tuotu. Tällä autetaan sekä lomautettuja että myös yrityksiä, ja tämä on erittäin tervetullut uudistus, ja on tärkeää,

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

kun tämä nyt tehdään taas jälleen kerran vähän jälkijättöisesti, että tämä otetaan myös ta-
kautuvasti voimaan vuoden alusta lähtien.

Niin kuin täällä hallituspuolueistakin on vähän kritisoitu tätä lyhyttä aikaa, sitä, että
tämä on voimassa vain helmikuun loppuun, niin itse siihen samaan kiinnitin huomion ja
olisin kysynyt ministeri Sarkkiselta, olisiko tässä kuitenkin paikka katsoa hivenen pidem-
mälle. On hyvin epätodennäköistä, että tämä vihulainen on pois meidän seurastamme hel-
mikuun lopussa. Yrityksissä ja työntekijöillä tukala tilanne valitettavasti näyttää jatkuvan
vielä tämänkin jälkeen. Eli voitaisiinko valiokuntakäsittelyssä pohtia tätä aikaa hieman pi-
demmäksi?

Ja tietysti, kun me kokoomuksesta olemme nostaneet näiden päättyneiden asioiden jat-
koa jo aiemmin esille, olisi hyvä, että ei aina reagoitaisi vasta siinä vaiheessa, kun tilanne
on jo päällä, vaan varauduttaisiin paremmin siihen tulevaan, mitä on tulossa, eli tehtäisiin
mieluummin valmiiksi kuin aina jälkikäteen. Tämä tilanne, jossa työttömyysturvalain voi-
massaolon väliaikainen muutos oli katkennut, loi valitettavasti epävarmuutta lukuisille
työntekijöille, miten heidän käy, mutta myös yrityksille.

No, sitten nostan esille, arvoisa puhemies, sen, onko tämä kaikki yritysten ja työnteki-
jöiden kurittaminen aiheellista. Esimerkiksi kuntosalit: Liikunnan kategorinen sulkua Uu-
dellamaalla esimerkiksi, nyt jo kuusi viikkoa, tuntuu kyllä täysin kohtuuttomalta. Kolmas
14 vuorokauden täyssulku laittaa, arvoisa ministeri Sarkkinen, kuntosalit kyykkyyn, yri-
tykset erittäin tukalaan tilanteeseen ja valitettavasti myös aiheuttaa tähän maahan työttö-
myyttä. Ovatko nämä toimenpiteet oikeasuhtaisia ja välttämättömiä? Katsoin tuossa esi-
merkiksi Vantaan, oliko apulaiskaupunginjohtajan, kannanottoa tähän liikunnan sulkuaan,
ja hänen kritiikkinsä oli kyllä hyvin suoraa ja konkreettista. Yhteiskunnalle tärkeät terveyt-
tä edistävät palvelut pitäisi pystyä avaamaan, ja kansainväliset tutkimuksetkaan eivät tue
sitä, että näitä pidetään näin kohtuuttoman kauan kiinni.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Satonen.

14.23 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Hyvä jatkaa edustaja Heinosen puheenvuo-
rosta, että yksi asia, mikä näissä rajoituksissa myös paljon ihmisiä ihmettyttää, on se, että
kun maakuntarajan ylittää, niin rajoitukset saattavat olla ihan toisenlaiset, vaikka tautitilan-
teessa ei ole olennaista eroa. Tämä on yksi sellainen, joka ei tahdo ihmisille perille asti
mennä. En keskity nyt tässä puheenvuorossa siihen, ovatko nämä rajoitukset tässä suhteet-
sa välttämättömiä ja oikeasuhtaisia, kuten Heinonen sanoi, vaan keskityn nyt ihan tähän la-
kiesitykseen.

Tämä on erittäin hyvä asia, että tässä tilanteessa omavastuuajasta luovutaan. Kuten Leh-
to sanoi, nämä ovat tärkeitä euroja varsinkin pienipalkkaisille, myös keskipalkkaisille. Sil-
loin kun nämä tilanteet tulevat vastaan ja kun tämä lomauttaminen nyt sitten näistä rajoi-
tuksista johtuen tulee vastaan, on tietysti äärimmäisen tärkeätä, että siihen pystytään rea-
goimaan.

Eli pidän tätä hallituksen esitystä hyvänä, mutta näen kyllä, että tässä on kaksi merkittä-
vää ongelmaa:

Toisesta niistä on täällä jo puhuttu, ja se on se, että tämä ajanjakso ei kerta kaikkiaan ole
oikea. Uskooko joku oikeasti, että tämän helmikuun lopussa tämä asia on jo ohitse ja maa-
liskuussa ei ole kenelläkään enää tarvetta tämän tyyppisiin lomautuksiin, jotka näistä rajoi-
tuksista seuraavat? Eli ihmettelen myös sitä, että tätä aikaa ei otettu pidemmäksi, vaikka

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

sitten sinne kesäkuun loppuun, jota SAK esitti, tai esimerkiksi toukokuun loppuun, jotta me voitaisiin olla vähän pidemmälle — täytyy nimittäin muistaa se, että vaikka korona loppuisi huomiseen päivään, niin ei se talous palaudu välittömästi, vaan siinä menee tietty aika, ja sen takia tässä toivoisin, että nyt voisi vähän ottaa etunojaa.

No sitten toinen asia, jota pidän myös erittäin tärkeänä, on se, että silloin kun tämä korona alkoi, tässä oli kaksisuuntainen lakiesitys: oli niin, että tämä työttömäksi jäävien omavastuu-aika poistettiin, mutta samaan aikaan myös työnantajalle annettiin oikeus tehdä tämä lomautus nopeammin, viidessä päivässä. Kysynkin ministeriltä: miksi tätä esitystä ei nyt ole tässä? Perustelen sitä nimenomaan sillä, että näillä yrityksillähän — täällä mainittiin jo ravintolayrittäjät, kuntosaliryttäjät, monet muut matkailualan yrittäjät — on todella tiukka tilanne siinä, että heidän yritystoimintansa ylipäättään pystyy jatkumaan ja että kun se työntekijä on jäänyt lomautukselle, että hänellä on vielä työpaikka sen lomautuksen jälkeen. Tämä olisi äärimmäisen tärkeä asia, että myös tämä nopeutettu lomauttamismahdollisuus olisi olemassa työnantajalla, kuten silloin alun perin kolmikantaisesti sovittiin, että tässä ovat nämä kaksi puolta, jotka tähtäävät samaan tulokseen. Minkä takia nyt se toinen puoli on unohdettu?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laiho.

14.26 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Tässä lakiesityksessä esitetään, että omavastuuajalta maksettaisiin työttömyysetuutta. Tämä vastaava oli keväällä vuonna 2020 käytössä. Tämä on perusteltua työntekijöiden toimeentulon parantamiseksi heidän tullessaan lomautetuksi.

Tässä samaan aikaan ei kuitenkaan ole tuotu esitystä siitä, mihin edustaja Satonen täällä viittasi, että tässä voisi myöskin olla tilapäiset säännökset lomautusten helpottamiseksi. Kysyn tätä samaa asiaa ministeriltä: miksi sitä ei ole otettu tähän yhteyteen mukaan? Silloin se olisi tasapainoinen sekä työntekijöitä että työnantajaa huomioiva esitys. Meillä on yritykset erittäin hankalassa tilanteessa. Korona on pitkittänyt, ja yritysten elinkeinotoiminnan tulos on hyvin heikossa hapessa. Sen takia on tärkeää myöskin turvata yrittäjien toimeentulon jatkuminen niin, että yritys ei ajaudu konkurssiin, mihin voi myötävaikuttaa pitkät yt-prosessit. Olisi myös järkevää, että omavastuupoisto koskisi vain lomauttamista, koska emmehän tällä esityksellä halua edesauttaa työntekijöiden irtisanomista.

Otan tässä esille myös tämän esityksen määräajan, jota on esitetty helmikuun loppuun asti. Kuten olemme nähneet, korona on kestänyt pitkään. Se, että näitä lakiesityksiä tulee hyvin tipoittain, kuormittaa tietenkin ministeriötä, virkamiehiä, mutta se aiheuttaa myös epävarmuutta sekä työntekijöiden että yritysten suuntaan. Se aiheuttaa hyvin sekavan tilanteen, kun näistä asioista pitää tiedottaa ja sitten ne taas muuttuvat ja taas tulee uutta esitystä. Eikö tätä esitystä voisi jatkaa pidemmäksi, esimerkiksi huhtikuun loppuun asti nyt suoralta kädeltä? Työllisyystilanne on joka tapauksessa haastava — oli rajoituksia tai ei — koska näistä koronarajoituksista toipuminen vie kuitenkin pidemmän aikaa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laakso.

14.29 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Se on todellakin näin, että tämä on esitys, mikä on todellakin kannatettava, ja tässä salissa tuskin kenelläkään on nokan koputtamista, että tällainen hallituksen esitys tulee. Tämä on äärettömän tärkeä kokonaisuutena, mut-

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

ta tässä useammassa puheessa on moneen kertaan puhuttu siitä, että minkä takia tämä loppuu kuukauden päästä jo, jos mietitään vaikka tätä koko proseduuria siinä mielessä, että kuinka paljon me yleensäkin käytetään tähän hommaan aikaa niin, että me tehdään tätä jatkuvalla syötöllä — onko tämä nyt kuudes vai seitsemäs kerta, kun tätä asiaa jo käsitellään? Näkisin mielekkäämmäksi sen, että laitetaan siihen pitkä aika. Me voimme kuitenkin koontua milloin tahansa poistaaksemme sen käytännöstä. On jotenkin hullunkurista tehdä tätä jatkuvalla syötöllä uudestaan ja uudestaan. Ja niin kuin tässä edustaja Heinonenkin toi hyvin esiin sen, että me tehdään aina tämä jälkijättöisesti, niin miksei me voida laittaa tätä oikeasti vaikka vuoden loppuun ja istutaan sitten alas siinä kohtaa, kun tätä ei enää tarvita? Takuuvarmaa on kuitenkin, että me tullaan tarvitsemaan tätä hommaa vielä maaliskuussakin. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laukkanen.

14.30 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin täällä on jo useaan otteeseen todettu, niin esitys on varsin hyvä ja tervetullut, ja vaikka vähän jälkijättöisenä, niin parempi silloin, kuin ei ollenkaan. Täällä on todettu monesta suusta, että tämä voimasaoloaika ihmetyttää, ja se on ihan totta. Olisi ollut hallitukselta järkevää tuoda tämä esitys esimerkiksi vaikka toukokuun loppuun voimassa olevana, niin kuin etujärjestöt, työmarkkinajärjestöt ovat toivoneet, että tämän jatkoaika olisi pidempi kuin mitä se tällä hetkellä esityksessä on.

Kaikkein parasta tässä tilanteessa kuitenkin, missä Suomi on ja missä tilanteessa meidän tämän koronan hoitaminen on ja missä tilanteessa meidän rokotuskattavuus on tällä hetkellä, olisi mahdollisimman nopeasti avata Suomi kokonaan niin työn tekemiselle kuin yrittämiselle. Ei ole enää mitään järkeviä syitä näiden rajoitustoimintojen ylläpitämiseen. Jos meillä sairaaloiden kuormitus on jotenkin kriisissä, niin lisätään sitten sinne voimavaroja. Kutsutaan erilaisin tavoin ihmisiä näihin talkoisiin mukaan. Mutta tällä hetkellä se, että Suomea pidetään kiinni, on meidän kansantaloutemme kannalta täysin perusteetonta ja järjetöntä. Eli kaikkein parasta olisi siis yhteiskunnan niin nopea avaaminen kuin mahdollista.

Toivon valiokunnalle rohkeutta tehdä tähän esitykseen muutoksia, jotta se paremmin palvelee tätä tilannetta. Tällaisena lyhyenä torsona se ei sitä toteuta, vaikka kaikki toteamme täällä yhteen ääneen, että esityksenä se on hyvä, niin kuitenkin aikajänne, jossa se on voimassa, on auttamattoman lyhyt. Ei ole myöskään järkevää tuhlaa eduskunnan resursseja siihen, että tämmöisiä pätkälakeja tuodaan tänne koko ajan toistamiseen. [Timo Heinosen välihuuto] — Niin kyllä, edustaja Heinonen on erittäin kallis henkilö istumaan täällä omien sanojensa mukaan, rouva puhemies. [Naurua] — Mutta totean vain, että kyllä tässä arkijärjelle olisi käyttöä. Kun kokoomuskin nyt on liputtanut sitä arkijärkeä, niin ei muuta kuin että siellä valiokunnassa tehdään töitä sen eteen, että tästä tulee toimiva esitys. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Olemme käyttäneet melkein tämän puoli tuntia, mitä tähän tässä vaiheessa on varattu, ja tässä vaiheessa annan 3 minuutin puheenvuoron ministeri Sarkkiselle. — Olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

14.33 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen: Arvoisa puhemies! Rajoitustoimet ovat kovia, mutta kova on epidemiatilannekin. Rajoitukset aiheuttavat haittaa elinkeinoille ja ihmisten toimeentulolle, ja siksi hallitus on sorvannut kokonaisvaltaisen tukipaketin, jonka osia ovat tämä esitys ja samaten ministeri Haataisen pian esittelemä työmarkkinatuki. Hallitus on katsonut, että nämä esitetyt muutokset vastaavat tehokkaimmin työntekijöiden akuutin toimeentuloturvan tarpeeseen tässä tilanteessa. Yrityksiä taas tuetaan esimerkiksi kustannustuella ja sulkukorvauksella.

Sitten tästä voimassaolosta. Meillä kellään ei ole kristallipalloa, että me tietäisimme, kuinka kauan rajoituksia tällä erää tarvitaan. On totta, että työntekijäjärjestöt ovat toivoneet pidempää voimassaoloa tälle esitykselle. Mikäli valtakunnallisia rajoitustoimia joudutaan jatkamaan helmikuun jälkeen, tulee tämän esityksen jatkotarvetta punnita toki hyvässä ajoin ja tarvittaessa tehdä päätökset jatkosta.

Arvoisa puhemies! Voimassaolo on tietenkin myös taloudellinen kysymys. Kuten tiedämme, tähän esitykseen liittyy sitten oma momentti siellä lisätalousarvion puolella.

Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä, että hallitus ja eduskunta arvioivat eri koronapoikkeusten — niin tämän esityksen kuin muidenkin poikkeusten, mitä tässä matkan varrella on ollut käytössä — oppeja ja vaikutuksia ja myös siitä näkökulmasta, aiheuttavatko ne joidakin perusteltuja muutostarpeita myös pysyvään lainsäädäntöön. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.35.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 15.12.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 3 käsittelyä. — Edustaja Pirttilahti.

15.13 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puhemies! Tuossa käytiinkin hyvin asiaa jo lävitse työttömyysturvalain muuttamisesta ja sen vaikutuksista. Juurikin on tarkoituksena vahvistaa lomautettujen ja työttömien asemaa, tässä myös yrittäjien asemaa, covidista johtuvista syistä. Kiitos siitä ministereille. Ministerit lähtivätkin jo menemään.

Toivon sinne valiokuntakäsittelyyn, kuten täällä aikaisemminkin keskustelussa tuli, pohdintaa tämän määräaikaaisuuden rajasta eli siitä, onko liian lyhyt tämä kaksi kuukautta. Vaikka hieno asia, että otetaan nyt taannehtivasti tämä laki voimaan, niin tulee todellakin katsoa siitä eteenpäin.

Tässä on erinomainen asia myös niin sanotusti tämä byrokratian keventäminen, ja tässä mahdollistetaan myös yritystulon sovittaminen väliaikaisesti eli katsotaan, miten käy yrittäjä itse ilmoittaa tämän oman tulonsa siinä.

Hyviä asioita, ja kannustan tämän asian hyvää etenemistä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kopra.

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

15.14 Jukka Kopra kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys, kuten yrittäjienkin työttömyyskorvausesitys, on tervetullut ja tarpeellinen. Hyvä, että eduskunta on kokoontunut varta vasten tätäkin asiaa käsittelemään.

Yhdyn aiemmassa keskustelussa esiin tulleisiin huomioihin, kuten edustaja Pirttilahdenkin esiin nostamaan seikkaan siitä, että tukikauden kesto voisi olla pidempi. Toivon, että valiokuntakäsittelyssä tämä eduskuntasalissa hyvin laajalti ilmaistu toive huomioidaan ja esitystä tarkennettaisiin tältä osin siten, että ei tarvitsisi ihan hetikohta tulla helmikuun lopussa uudestaan päättämään tästä samasta asiasta, jos tämä pandemia jatkuu.

Edelleen olen vähän pettynyt siihen, että vastavuoroisesti hallitus ei tässä esityksessä edistä eikä esitä nopeaa lomautusmenettelyä. Toivon, että valiokunta tähänkin paneutuisi ja mahdollisesti ministerin kanssa yhteistyössä toisi myös nopeutetun lomautusmekanismin tässä yhteydessä käyttöön, jolloinka tästäkin lakiesityksestä saataisiin täysi teho irti siten, että yhteiskunta paremmin toipuu koronapandemiasta ja ne, jotka tästä nyt kärsivät, saavat sitten apua.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Östman poissa. — Edustaja Pirttilahti.

15.15 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puhemies! Yhdyn tässä vielä edustaja Kopran näkemykseen. Koska aiemminkin lomautuksen ajan lyhentäminen oli näissä mukana, niin on varmaan hyvä pohtia valiokunnassakin tätä yhteistyötä vielä paremmin, miten se toimisi tässä tilanteessa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle yrittäjien työttömyysturva-oikeuden väliaikaiseksi järjestämiseksi

Hallituksen esitys HE 239/2021 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, ministeri Haatainen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.35 Työministeri Tuula Haatainen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tavallisesti päätoimisesti yrittäjänä työllistyneellä on oikeus työttömyysetuuteen lähtökohtaisesti sen jälkeen, kun yritystoiminta on kokonaan lopetettu. Tämän koronapandemian alettua työttömyysturvalakia muutettiin keväällä 2020 väliaikaisesti siten, että yrittäjälle voitiin maksaa työmarkkinatukea, jos hänen päätoiminen työskentelynsä yrityksessä oli päätynyt pandemian takia. Tuensaajan ei kuitenkaan tarvinnut lopettaa yritystoimintaansa ko-

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

konaan tuen saadakse. Tämä muutos oli voimassa maalis—huhtikuusta 2020 marraskuun loppuun 21.

No, nyt hallitus on tässä esityksessä esittämässä, että työttömyysturvalakiin tehdään tätä aiempaa vastaava muutos. Yrittäjälle voitaisiin siis jälleen maksaa työmarkkinatukea edellyttämättä koko yritystoiminnan lopettamista. Päätoimisen työskentelyn päättymisen voisi osoittaa sillä, että yritystoiminnasta saatava tulo on pandemian takia enintään 1 103 euroa 92 senttiä kuukaudessa. Aiempiin väliaikaisiin muutoksiin verrattuna tulorajaa tarkistettaisiin palkkakertoimella vastaamaan muiden työttömyysturvalaissa säädettyjen tulorajojen muutoksia. Muutoksen perusteella työmarkkinatukea voitaisiin maksaa tammi- ja helmikuulta tältä vuodelta. Tavallisesti työttömyysetuuden saaminen edellyttää, että henkilö on ollut työnhakijana TE-toimistossa. Koska laki muuttuisi nyt takautuvasti, tästä edellytyksestä luovuttaisiin tammikuun alun ja helmikuun puolivälin väliseltä ajalta. On hyvä muistaa, että työttömyysetuus on tarkoitettu turvaamaan toimeentuloa työttömyyden aikana, ei itsessään tukemaan yritystoiminnan jatkumista.

Tämä muutos lisää työttömyysturvamenoja arviolta noin 12,2 miljoonaa euroa kuukaudessa, eli yhteensä menot lisääntyisivät arviolta noin 24,4 miljoonaa euroa. Kuntien osuus tästä olisi arviolta noin 9,8 miljoonaa euroa työmarkkinatuen niin sanottujen Kela-sakkojen takia. Jos työmarkkinatukea hakevien yrittäjien määrä kasvaakin nyt aiempaan verrattuna merkittävästi, niin totta kai silloin työttömyysturvamenot kasvavat arvioitua enemmän.

Tämä on esitys, ja kiitän eduskuntaa siitä, että eduskunta on kokoontunut näiden työttömyysturva koskevien, kansalaisten toimeentuloa turvaavien esitysten käsittelemistä varten. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lehto.

14.38 Rami Lehto ps: Arvoisa rouva puhemies! Jos edellinen esitys oli hyvä esitys, niin sellainen on myös tämä esitys. Tätä myös pienyrittäjät tarvitsevat. Tämä on nyt seitsemäs kerta, kun käytännössä sama hallituksen esitys tulee uudelleen tänne jatkoon, pieniä muutoksia on — seitsemäs kerta. En tiedä, pääseekö sillä jo Guinnessin ennätyskirjaan, että sama lakiesitys tuodaan uudestaan ja uudestaan käytäntöön, [Timo Heinosen välihuuto] mutta täytyy todeta, että tämä ei riitä. Tässä tulee vielä kahdeksaskin kerta. Siksi tätä olisi sikin jatkettava pidemmälle kevääseen.

Alkuunhan näitä tehtiin kolmen kuukauden pätkissä. Nyt on siirrytty kahden kuukauden pätkiin. Me tiedetään, että vaikka pandemia tässä nyt helpottaisikin, siellä on pienyrittäjiä, mitkä ovat velkarahalla ja omilla säästöillä kituutelleet ja pitäneet yritystä pystyssä, vaikka tuloja ei ole ollut. Vaikka ovet saataisiin aukaistua laajemmin kuntosaleille ja pieniin kuppiloihin, niin siellä ei välttämättä ole asiakkaita. Se menee äkkiä nurin, joten kyllä siellä tarvitsee yrittäjä tukea siihen, jos joutuu työttömäksi tämän pandemian jälkeenkin, mikä on kumminkin vaikutuksia tästä pandemiasta. Tässä ei ole kyse yritystuesta, vaikka tätä jatketaan. Tämä on pandemiatuki — minun mielestäni ainakin.

Sitten jos ajatellaan, niin kuin ministeri Sarkkinen puhui äskeisessä kohdassa, että siinä on nyt taloudellinenkin kysymys, niin sellainen tässäkin on, mutta ei voida tällaisessa asiassa säästää, kun on kyse duunareista, ketkä joutuvat työttömiksi, tai sitten pienyrittäjistä, ketkä joutuvat työttömiksi tämän pandemian takia, kerta kyllä hallituksella muuallekin rahaa riittää.

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

Ja olisi myös hyvä, että ministeri ja hallitus harkitsisivat, miten sitten tämä kuntien osuus tästä korvauksesta, kun tästä tulee kuluja kunnillekin, korvattaisiin kunnille täysimääräisesti.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Myllykoski.

14.40 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Tässä on helppo yhtyä opposition oikeisiin näkemyksiin, että esitys on hyvä ja kannatettava. Siltä osin tässä kohtaa voi tietysti ruveta pohdiskelemaan, mitä jatkoon kannalta voisi tehdä. En ole mikään perustuslakiasiantuntija, mutta siltä osin kuin nämä toimet työttömyysetuuksiin tapahtuvat meillä valtioneuvoston ja eduskunnan hyväksyminä — tai ollaan todettu, että meillä on tällainen pandemia, joka aiheuttaa yritystoiminnassa ja myös työntekijöiden osalta vaikeuksia — pohtisin kuitenkin valtioneuvoston suunnalla, olisiko mahdollista tällaisessa tilanteessa kysyä perustuslakivaliokunnalta tai perustuslakiasiantuntijoilta, voitaisiinko tällaisiin tilanteisiin lainsäädännössä antaa asetuksenantovaltuutus, koska siinä vaiheessa, jos se nyt perusteellisesti tutkitaan, että tämä johtuu nimenomaan pandemiasta ja niistä toimista, joilla suljetaan yritystoimintaa, voitaisiin katsoa, että perustuslaki ei olisi este.

Edustaja Lehdolle: Olen paljolti samaa mieltä, mutta siinä kohtaa, jos pandemian taantuminen mahdollistaa yritystoiminnan jatkamisen, aika harkitusti kyllä ajattelisin, että sen jälkeen vielä voitaisiin maksaa työttömyyteen liittyvää etuutta. Sitten meidän kustannussektori on kuitenkin eri asia, sieltä tuetaan yrityksiä. Se ehkä tässä kannattaa pitää kristallinkirkkaana, mistä tässä on kysymys, kun puhutaan työn tekemiseen liittyvistä ongelmista.

Näillä huomioilla tahdon vielä kiittää ministeriä esittelystä. Toivotaan, että tämä mahdollisimman pian saadaan aikaan. Jos nyt oikein ymmärsin, oliko niin, että tässä tämä helmikuu tähän hakemiseen ei ollut aivan tarkkarajainen, niin että korvausta sai hakea vielä myös helmikuun jälkeen?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Talvitie poissa. — Edustaja Marttinen.

14.42 Matias Marttinen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tervehdin ilolla tätä hallituksen esitystä, jolla nyt hallitus esittää, että yrittäjien työttömyysturva-oikeutta pidennettäisiin helmikuun loppuun saakka. Tietysti pääsi käymään tällainen pieni välivaihe, koska tämä lainsäädäntö umpeutui marraskuun lopulla. Kuitenkin, kun me tiedämme sen, että korona-kriisi on edelleen käynnissä ja moni pienyrittäjä ja moni yrittäjä on erittäin vaikeassa tilanteessa ollut, on tietysti täysin selvää, että eihän kukaan yrittäjä, joka haluaa elättää itsensä omalla työnteollään ja omalla riskinotollaan, lähde tietenkään hakemaan työttömyysetuutta kuin aivan viimesijaisena keinona, että pystyy selviämään tämän kriisin yli. Ja sen takia pidän kyllä tärkeänä ja tarpeellisena, että tätä lainsäädäntöä viedään eteenpäin ja tämä oikeus pidetään nyt voimassa.

Rouva puhemies! Kun ministeri on paikalla, niin nostan esille nyt myös sen, että kun kerran tämä lainsäädäntö pääsi umpeutumaan silloin marraskuun lopulla ja nyt sitten taas ollaan tammikuun lopussa ja tätä lainsäädäntöä käsitellään uudelleen, niin haluaisin kysyä ministeriltä: miten te perustelette tämän voimassaoloajan, että tämä olisi vain helmikuun loppuun saakka voimassa, ettei taas käy niin, että tämä ikään kuin juuri saadaan käsiteltyä ja sitten tämä on vain hetken aikaa voimassa? Kuitenkaan me emme vielä tiedä, mihin

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

suuntaan tämä epidemia on tästä menossa. Elikä miten te perustelette tämän voimassaoloajan? Näkisin kyllä itse niin, että tässä olisi perusteet säätää tämä laki myös pidemmäksi aikaa voimaan, jotta myöskään eduskunnan ei tarvitse koko aikaa tätä asiaa käydä läpi. Mutta uskon kuitenkin, rouva puhemies, että itse tästä asiasta löytyy laaja yksimielisyys tässä salissa. On tärkeää auttaa yrittäjät tämän kriisin yli, ja tätä esitystä kyllä siltä osin tuen erittäin mielelläni.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Satonen.

14.45 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Tästä on hyvä jatkaa. — On ilman muuta selvää, että tämä esitys tarvitaan ja tämä asia on ollut tarpeellinen koko tämän korona-ajan, varsinkin niitä yksinyrittäjiä kohtaan, joiden ammatinharjoittaminen on joko estynyt tai huomattavasti vaikeutunut koronan ja koronarajoitusten vuoksi. Eli siinä mielessä tämä on kyllä perusteltua.

Tässä on kyllä aika hyviä puheenvuoroja salissa jo käytetty. Tuossa edustaja Lehto sanoi, että tämä taitaa tehdä ennätyksen, sillä tämä sama esitys on nyt jo seitsemättä kertaa käsitellyssä, ja täytyy sanoa, että luulen, että tämä tekee siinäkin ennätyksen, että aika monta kertaa on nyt sitten jo hallituksen esitys ollut suoraan opposition tekemästä vastalauseesta — sekin on tietysti aikamoista. Oppositionhan on jatkuvasti esittänyt tätä aikaa pidemmäksi, koska olemme koko ajan ajatelleet, että ei ole perusteltua ollut niin nopeasti ajaa tätä alas. Vaikka tämä on toki poikkeusjärjestely — jonka olemassaoloa normaaliaikana en itsekään kannata — ei ole perusteltua ajaa tätä niin nopeasti alas. Tätä samaa keskustelua sitten taas huomenna valiokunnassa käydään, ja kyllä näkisin niin, että ainakin nyt tämä kevätkausi pitäisi tässä katsoa ihan rauhallisesti.

Varmasti se yrittäjä hakee työmarkkinatukea vain silloin kun hänellä on siihen oikeasti tarve, mutta tämä on sillä tavalla ihan merkittävä asia kyllä — täällä on jo perusteet kerrottu — että tämä tarve on kuitenkin aika monella: tämän esityksen mukaan 2021 lokakuussa näitä työmarkkinatuen saajia oli 18 200, eli kyllä tämä asia aika isoa joukkoa kuitenkin koskee.

On hyvä tosiaan, että tämä nyt uudelleen aukeaa, mutta toivoisi kyllä, että mentäisiin vähän pidemmälle, ja uudistan tuon edustaja Marttisen kysymyksen: millä perusteella tämä määräaika on nyt vain helmikuun loppuun asetettu?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pirttilahti poissa. — Edustaja Laukkanen.

14.47 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Täällä on käytetty nyt monta hyvää puheenvuoroa, ja kaikki keskittyvät tämän lakiesityksen lyhytaikaiseen kestoan. Kuten todettu, tämä on nyt seitsemäs kerta, kun tätä lakia täällä käsitellään. Viitataan edelliseen puheenvuorooni edellisen lain kohdalla, jossa totesin, että eduskunnan resurssien käyttö tällä tavalla ei ole järkevää eikä ole enää mitään järkevää selitystäkään sille, miksi tämä tehdään niin lyhytjänteisesti. Eli kun eduskunta täältä ihan selkeästi viestittää niin opposition kuin hallituspuolueiden joukosta, että voisiko tämä olla pidempi, niin voisiko sitten se seuraava esitys olla sillä tavalla, että se olisi joidenkin takarajojen sisällä, jotka olisivat kauempana?

Edustaja Myllykoski käytti hyvän puheenvuoron tästä sääntelyn mahdollisuudesta. Ollaan me muissakin asioissa tehty ennakoivaa lainsäädäntöä erityistilanteita varten. Tämä-

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

kin voisi olla luonteeltaan sellainen, jota voisi sitten aivan valtioneuvoston säädöksellä ohjata tarpeen mukaan. Kyllä uskon, että siellä ministeriössä on ymmärrystä ja taitoa tällainen esitys tänne tuoda, jos vain hallitus sitä tahtoo — näin toivoisi. Ja jälleen toivon valio-kunnalle rohkeutta tehdä tästä sellainen mietintö, jossa näitä aikarajoja muutetaan. — Kii-tos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja al-Taee.

14.49 Hussein al-Taee sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä on hyvä esitys, niin kuin tässä on moneen kertaan toistettu, mutta jos sallitte, niin kysyisin ministeriltä.

Ministeri, tässä on aika paljon tällaisia vastaavia esityksiä tehty, ja kun itse suljemme mahdollisuuksia pienyrittäjien ja yleisesti yrittäjien tehdä työtään, niin on hyvä, että kompensoimme parhaamme mukaan. Nyt eletään pandemiassa sellaista vaihetta, jossa nämä pienyrittäjät ovat todella väsyneitä, äärettömän väsyneitä. Kysyisin, millaista keskustelua olette käyneet muiden ministereiden kanssa siitä, mitä muuta tukea voitaisiin näille yrittäjille nyt sitten tarjota, jotta heidän mielentilansa, mielenterveytensä, hyvinvointinsa, tässä vielä korostuisi, eivätkä he jatkuvasti olisi meidän armoilla siinä, milloin tiloja suljetaan, milloin yritykset eivät voi tehdä sitä työtään ja millaisia erilaisia tukia voidaan hakea ja mistä hakea. Itsessäänhan se on erittäin stressaavaa. Miten me katsomme tätä kokonaisuutta? Onko meillä suunnitelmaa sille, miten me voisimme näitä yrittäjiä tukea pitkälle eteenpäin, jotta he jaksaisivat edelleen yrittää tulevaisuudessa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hyrkkö.

14.50 Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Esitys yrittäjien työttömyysturvan jatkosta on todella tervetullut, odotettu ja tarpeellinen. Tämä korona-aika on osoittanut kipeästi meidän turvaverkkojen reikäisyyden kriisin keskellä, ja ajattelin, että siitä on ehkä syytä vetää pari johtopäätöstä.

Ensinnäkin, meidän tulisi olla tuleviin kriiseihin paremmin valmistautuneita myöskin sosiaaliturvan osalta. Esimerkiksi perustulo vähentäisi tarvetta tämän tyyppisiin laastariratkaisuihin niissä seuraavissa mahdollisissa ja tietysti hyvin epätoivotuissa kriiseissä, joita tämä meidän kansakunta kohtaa.

Ja toiseksi, me ollaan jo useamman kerran kantapään kautta todella opittu, että korona-kriisin kesto on erittäin vaikea ennakoida. Sellaisten kestävämpien ja joissain tapauksissa myös toimivampienkin ratkaisujen valmistelua ei tulisi lykätä tai jättää tekemättä vain sen takia, että me tavallaan toivotaan, että tämä kriisi jo kohta päättyisi. Sama koskee tietysti myöskin näiden esitysten ja lainsäädäntöjen kestoja ja tällaista tilkkutäkkimäisyyttä, mitä tässä monet muutkin kollegat ovat nostaneet esiin.

Yksi esimerkki tästä liittyy myöskin kulttuuri- ja tapahtuma-alan tukemiseen. Me saatiin keväällä aikaan tukipaketti, joka tuli todella tarpeeseen, joka huomioi aiemmin väliin-putoajiksi jääneet freelancerit, mutta oli kuitenkin jo silloin selvää, että tukien ohjautumisessa ja kohdentumisessa oli paljon ongelmia, ja se apurahan muotoinen malli ei kaikilta osin osunut maaliin. No nyt kriisin pitkittyessä kulttuurialan toimijat on jälleen isketty aika lailla kanveesiin. Porukka on todella väsynyttä, aivan loppu. Tukea tarvitaan, ja hallituksen täytyy ottaa opiksi siitä aiemmasta, jotta kukaan ei jää tyhjän päälle ja jotta ne tuet koh-

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

dentuvat reilusti. Tällä asialla on tosi kova kiire, ja alan luottamus meihin päättäjiin on kovalla koetuksella. Meidän on pystyttävä parempaan.

Samaan aikaan on myös ihan jatkuvasti punnittava sitä, mitkä rajoitukset ovat välttämättömiä, mitkä ovat oikeasuhtaisia. Sellaiseen varmuuden vuoksi rajoittamiseen me emme voi ryhtyä, kun puhutaan ihmisten vapauksista.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laakso.

14.52 Sheikki Laakso ps: Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin edellinenkin hallituksen esitys, niin tämäkin hallituksen esitys on todellakin kannatettava. Mutta ihan oikeasti sama ongelmahan tässä on, että minkä takia tämä on näin lyhytkestoinen, vaikka se voitaisiin määrätä pidempiaikaiseksi. Tietysti ymmärrän, että hallituspuolueissa ei välttämättä aina olla niin yrittäjien kannalla, mutta katse kääntyykin kyllä keskustan suuntaan. Toivottavasti keskustassa voitaisiin ottaa tästä palloa, vaikka edustaja Ovaska näyttäisi vähän muskeleita siellä hallituksessa, niin saataisiin jatkettua tätä vähän pidemmälle kuin muutaman viikon eteenpäin. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kopra.

14.53 Jukka Kopra kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä todellakin on tarpeellinen ja hyvä esitys, ja on hyvä, että ministeri sen tänne on tuonut. Kun ei täältä salin puolelta vielä ole sitä ääneen sanottu, niin totean myös sen ääneen, että minun mielestäni puhemieheltä oli oikea ratkaisu kutsua eduskunta koolle varta vasten näitä asioita käsittelemään kesken tauon. Se nopeuttaa tätä prosessia. Meillä on ympäri Suomea työttömiä ja yrittäjiä, jotka todellakin ovat näiden päätösten tarpeessa, mitä täällä teemme.

Sellainen näkökulma koskien tätä puheena olevaa esitystä on se, että tätä yrittäjien työttömyyskorvausta tarvitsevat juuri ne pienyrittäjät, joille se on viimeinen oljenkorsi. Siinä tilanteessa, kun he sitä tarvitsevat, todennäköisesti vaihtoehtona on konkurssi tai kuppien nurin laittaminen tai muu vastaava. Ja se olisi Suomen kannalta kaikkein pahin vaihtoehto, eli tällä estetään toivottavasti yritystoiminnan lakkaamisia. Sillä jos niin pääsisi käymään, että meillä massiivisesti yritykset lakkauttaisivat toimintansa, niin meidän nouseminen koronasta kestää sitäkin kauemmin, koska ei niitä uusia yrittäjiä tule. Jos yrittäjät lannistuvat koronassa ja pistävät kupit nurin, eivät he välttämättä ihan heti ryhdy uudestaan yrittämään, ja niin edelleen. Eli näin ollen on kaikin keinoin pidettävä — vaikka tekohengittämällä — yritykset pystyssä, jotta nousu koronasta on mahdollista.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

14.55 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä on hyvä esitys, ja tuntuu vähän siltä, että hallitus tykkää kuulla oppositiolta kehuja, kun tämäkin esitys nyt tuodaan jo seitsemännen kerran tänne käsittelyyn.

Edustaja Marttinen ja edustaja Satonen tekivät tästä jo hyvissä ajoin esityksen, että otetaan tämä käyttöön, kun tilanteen paheneminen nähtiin jo hyvin kauan sitten, ja nyt vasta eduskunta täytyy puhemiehen ratkaisulla kutsua käsittelemään tätä kiireisesti. Puhemiehen ratkaisu on täysin oikea, mutta tämän asian olisi, arvon ministeri, voinut hoitaa jo joulukuussa, kun oli selvästi nähtävissä, että tämä tilanne tulee pahenemaan.

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

Tämä siis koskee yrittäjien työttömyysturva-oikeutta ilman, että yritystä täytyy lopettaa, ja niin kuin tässä keskustelussa on tuotu esille, tämä esitys on käsitelty eduskunnassa jo seitsemän kertaa ja työllistetään eduskuntaa, työllistetään eduskunnan virkamiehiä, virkakoneistoa ja valiokuntia ja jälleen oppositio tekee todennäköisesti tuon eriyvän mielipiteen, missä todetaan, että helmikuun loppuun on aivan liian lyhyt aika tämän lainsäädännön voimassa pitämisessä. Toivon, että ministeri antaisi hallituspuolueiden edustajille luvan tukea opposition esitystä valiokunnassa, niin että voimassaoloa pidennettäisiin vähintäänkin koko kevään ajaksi.

Täällä on puhuttu myös siitä, voisiko olla sujuvampi, ketterämpi käyttöönotto. Sitä täytyisi miettiä tämäntyyppisissä tilanteissa. Nytkin on ollut tilanteita, että tätä ei ole tarvittu, mutta seitsemän kertaa on jo tarvittu ja todennäköisesti tarvitaan vielä kahdeksannenkin kerran.

Sosiaalidemokraattien edustaja al-Tae kysyi, onko hallitus miettinyt, mitä voisi tehdä yrittäjien jaksamiseksi. Edustaja al-Tae, antakaa yrittäjien tehdä työtä. Sitä he kaipaavat, ja sillä he jaksavat. Nyt heitä rasittavat eniten epäoikeudenmukaiset ja kohtuuttomat rajoitteet. Puhuin aiemmassa puheenvuorossani esimerkiksi liikunnan rajoittamisesta. Tennis-halli, jossa pelataan kymmenen metrin välillä, verkko välissä: Missä muualla on niin hyviä turvaetäisyyksiä? Ei onnistu. Tai kuntosalit, joista on kansainvälisestäikin todettu, että korona ei näissä ympäristöissä vastuullisesti toimittaessa leviä. Eli antakaa tehdä.

Edustaja Hyrkkö, te vihreät puhutte aina kauniisti kulttuurialasta, mutta te teette näitä toimenpiteitä, jotka kohdistuvat sinne varsin epäoikeudenmukaisesti. Sanoitte, että varmuuden vuoksi rajoittamiseen ei pidä ryhtyä, mutta te olette ryhtyneet. Te olette ryhtyneet kuntosalien... [Puhemies koputtaa] — Tulen, puhemies, jatkamaan hetkeksi. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Te, arvot vihreät, edustaja Hyrkkö, olette ryhtyneet tähän, mistä te sanoitte, että siihen ei pitäisi ryhtyä, eli varmuuden vuoksi rajoittamiseen. Sellaisia toimenpiteitä ovat nyt esimerkiksi nämä Uudellamaalla kuuden viikon mittaisiksi jatkuneet kuntosalien täyssulut tai ruokaravintoloiden sulkemiset kello 18. Kun te antaisitte näiden tehdä ratkaisuja koronaturvallisesti ja vastuullisesti, niin me välttyisimme näiltä toimenpiteiltä, joita täällä nyt käsitellään yrittäjien, työntekijöiden ja yritysten pelastamiseksi.

Itse kävin edustaja Auton vieraana Lapissa, ja kyllä ihmettelin sitä, että ruokaravintolat määrättiin klo 18 kiinni. Ne yrittäjät tarvitsevat nyt näitä aputoimenpiteitä juuri sen takia, että ei edes koronaturvallisesti voida ruokaravintolaa pitää auki. Nämä ovat niitä toimenpiteitä, joita edustaja Hyrkkö kritisoi mutta kuitenkin vasemmalla kädellä koko ajan tekee.

Eli kuntosalit, urheilu, kulttuuri — siellä olisi kyllä paljon tehtävissä koronaturvallisestikin. En itse kannata sitä ajattelua, että vapautetaan kaikki ja täydellisesti, mutta te olette valinneet sen linjan, että laitetaan kiinni kaikki ja täydellisesti. Tämä ajaa tällä hetkellä elokuvateattereita, kulttuurialaa, urheilua, tapahtumia, ruokaravintoloita ja monia muita erittäin tiukkaan ahdinkoon. — Edustaja Hyrkkö, ennen kuin poistutte, niin muistakaa tämä ensi kerralla, kun näitä rajoitustoimia olette hyväksymässä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ovaska.

15.00 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Muistutan myös, että näitä alueellisia rajoituksia on olemassa, kaikki ei ole tullut hallitukselta, ja edustaja Heinonen nosti hyvin esiin näitä ongelmakohtia.

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

Kyllä olen samaa mieltä myös siinä, että parasta tukea on se, että nämä yritykset saavat avata ovensa, ravintolat saavat olla auki kello kymmeneen, ihmisten on päästävä kulttuuritapahtumiin, ja tämä kuntosalien tilannehan on avien päätös täällä Helsingissä. Itse tulen Tampereelta, jossa kuntosalit ovat auki, mutta täällä ne ovat suljettuja. Meillä on kohta koko maa täynnä ammattilaisleuanvetäjiä, kun katsoo tuota lisenssien hakijamäärää uutisista. Että kyllä näitä pystytään kiertämään, mutta kyllä meidän pitää löytää niitä ratkaisuja, niin kuin aikaisemmissa puheenvuoroissa on tullut esiin.

Eurooppahan on avaamassa oviaan, ja siellä on sitten erilaisia toimia, joilla huolehditaan siitä, että pidetään turvaetäisyyksiä. Että kyllä tämä lainsäädäntö, joka tässä nyt on esillä, on erittäin tarpeellinen, mutta ne isot ratkaisut ja keinot tehdään niillä alueilla mutta myöskin hallituksen ohjaamina, joten nyt on katsottava niitä palautteita ja sitä kokemusta, mitä myös THL:n suunnasta on annettu, että miten sitä tukea parhaiten yrittäjille annetaan. Annetaan heidän yrittää.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Myllykoski.

15.01 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Mielenkiintoista mielipiteiden vaihtoa, mutta ihan yksi perusasia: edustaja Laaksolle voin todeta, että jos minun lapseni on saanut vaatteet päälle ja ruoan pöytään, niin voitte varmasti tietää, että arvostan kyllä yrittäjyyttä, kun olen palkkatyölläni pystynyt perhettäni elättämään.

Toisena asiana, mistä tässä pitäisi nyt keskustella — vaikkei aivan suoranaisesti liity tähän — on se, mikä on erinomaista, että juuri tässä hallituksen esityksessä toimintaa ei tarvitse kokonaan lopettaa, ja se on asia, mitä meidän tulisi jatkossa pohtia vielä enemmän, koska tämmöisessä tilanteessa, missä yrittäjien tulot nyt pienenevät, heidän ansiopäivärahansa tai päivärahan laskentaperusteensa on hieman vinoutunut. Eli silloin, kun on mennyt hyvin, on maksettu enemmän työttömyysvakuutusmaksua, mutta kun toiminta rupeaa hiipumaan, niin sen hiipuvan toiminnan osalta maksetaan sitä päivärahaa eikä sen koko karttuman mukaisesti, mikä olisi oikeudenmukaista: eli se, mitä olet maksanut, siitä maksettaisiin ansiopäivärahaa. Tämä on jäänyt tästä keskustelusta pois, ja minä olen sitä mieltä vahvasti, että tämänkin hallituksen tulisi vielä pohtia sitä, että olisiko tämä yksi... — En liitä siihen nyt päivärahaa, tämän hetken keskusteluun, mutta se, että millä me voitaisiin todeta, että yrityksen toiminta on nyt väliaikaisesti jonkun suhdanteen takia vähentynyt niin, että ei ole työtilaisuuksia, mutta ettei tarvitsisi niitä koneita ja laitteita myydä, niin sanotusti, lopettaa koko toimintaa, vaan että ne uuden starttauksen edellytykset pysyisivät jatkossakin parempina.

Puhemies Anu Vehviläinen: Olemme käyttäneet lähes tämän puoli tuntia tässä vaiheessa, ja nyt annan vielä ministeri Haataiselle puheenvuoron. — Ministeri Haatainen, 3 minuuttia.

15.03 Työministeri Tuula Haatainen: Arvoisa puhemies! Kiitän kaikkia keskustelusta, ja kiitän kaikkia edustajia siitä, että olette tulleet tästä asiasta tänne päättämään.

Tämä omikronhan on sellainen näkymätön vihollinen, joka ei oikein aikeitaan kerro, ja sehän, millä tavalla tämä on kohdellut yrityksiä, näkyy tällä hetkellä erityisesti palvelualoilla. Silloinhan kun tämä pandemia alkoi, monista eri syistä koko maailmantalous lamaantui, ja se näkyi koko laajassa yrityskentässä, mutta nyt me näemme, että monilla yri-

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

tyksillä toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin ja koneet käyvät täysillä ja työvoimapulasta puhutaan, mutta palvelualoilla, niin kuin täällä salissa juuri todettiin, tämä tilanne näkyy, ja siellä on paljon yrittäjiä ja pienyrittäjiä, joiden tueksi nyt tämä ratkaisu edelleenkin tuodaan tänne.

Olen pahoillani siitä, että emme voi ennakoida tätä tilannetta. Se, miksi tämä nyt on tuotu tässä aikataulussa, eli tammi- ja helmikuun osalta: Edelleenkin nyt siis tässä saa ilman yrityksen lakkauttamista työmarkkinatuen suuruisen tuen, ja miksi se on näin tehty, niin siksi, että tämä on tarkoitettu tammöisessä tilanteessa väliaikaiseksi tueksi yrittäjälle toimeentulon turvaamiseksi mutta se ei ole sen yrityksen toiminnan tueksi tarkoitettu.

Siitä, miten yrityksiä tuetaan — edustaja al-Tae kysyi siitä — on erillinen paketti valmisteilla ja tulossa ministeri Lintilän, kollegani, vastuulla, ja siellä on kustannustuki ja sul-kukorvaus. Nämä ovat tulossa, ja ne ovat sitten niitten yritysten toimintaedellytysten tueksi tarkoitettuja. Eli on ihan hyvä tämä ero selkiinnyttää.

Edustaja Myllykoski kysyi tästä hakemisesta: Eli takautuvasti sieltä tammikuulta voi ha-kea. Kun helmikuun puoleenväliin mennessä ilmoittautuu, niin saa sieltä tammikuulta sen takautuvasti.

Toivon todellakin, että päästään avaamaan. Nyt tässä tilanteessa hallitus seuraa viikoit-tain tätä tilannetta, millä tavalla eri toimia tehdään, ja totta kai hallituksen tavoitteena on heti avata, kun tilanne sen sallii. Tässä me olemme yksinomaan terveydenhuollon viran-omaisten ja niiden arvioiden varassa, joita maailmalta saadaan tämän taudin etenemisestä.

Tämä esitys on nyt tässä, ja voi olla, että joudutaan tekemään vielä uusi, mutta toivoisin, että emme joutuisi, koska sehän tarkoittaisi sitä, että olisimme päässeet avaamaan yhteis-kuntaa ja yritykset pääsisivät toimimaan mahdollisimman normaalisti ja asiakkaat käyttä-mään palveluita. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.06.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 15.16.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 4 käsittelyä. — Edustaja Pirttilahti.

15.16 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puhemies! Tästä asiasta käytiin kanssa erinomainen keskustelu. On todella hyvä yrittäjien työttömyysturvaoikeuden väliaikainen järjestämi-nen siten, että yrittäjän ei tarvitse lopettaa sitä yritystoimintaansa päästäkseen tämän työt-tömyysturvan piiriin.

Keskustelun lomassa tuli erinomainen asia, minkä edustaja Myllykoski otti esille ja vä-hän laajensi sitä ajattelua, että tässä täytyisi laajemminkin pohtia sitä, mikä on yrittäjien asema ja varsinkin pienyrittäjien asema. Meillä Suomessa on paljon pienyrityksiä, mitkä toimivat köyhyysrajan alapuolella. He eivät ole olleet pyytämässä työttömyysturvaa, he ei-vät ole olleet pyytämässä yhteiskunnalta oikeastaan mitään, vaan tehneet sitä omasta sydä-

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

mestään, sanotaan nyt käsityöyrittäjät, freelancerit, moni muu yritystyyppi. Tulisikin miettiä, minkälainen heidän työttömyysturvansa on, mutta yhtä lailla, miten myös heidän eläketurvansa kertyy näissä pienyrityksissä heidän työntekonsa aikana.

Eli tämä on tässä erinomainen avaus itse tämän erinomaisen lakiesityksen lisäksi. Ja kun tällä esityksellä nyt taas pätkän matkaa eteenpäin jatketaan, otan esille saman asian myös tässä laissa: onko tämä viimeinen voimassaolopäivä ihan eksakti, vai voiko sitä vielä hie-
man pidentää? — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

5. Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan työjärjestyksen väliaikaisesta muuttamisesta Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 4/2021 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään perustuslakivaliokuntaan. — Keskustelu, edustaja Turtiainen.

Keskustelu

15.06 Ano Turtiainen vkk: Arvoisa puhemies ja hyvät kollegat! Puhemiesneuvosto ehdottaa tässä väliaikaista työjärjestyksen muuttamista. Ehdotus liittyy selvästi koronaan, koska juuri tämän vuoden aikana halutaan varautua eduskunnan kokoontumiseen etänä. Myös täysistuntojen äänestysten on esitetty tapahtuvan etänä, koska liikkeellä on mukamas erityisen vakava ja hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti.

Tähän mennessä jokaisen tässä salissa olisi pitänyt jo tajuta, ettei näin ole. Ehdotuksen perusteluissa annetaan koronasta täysin vääristelty kuva. Tilastokeskus julkisti vuoden 2020 kuolinsyyt nyt joulukuussa 2021, ja julkaisun otsikko kuului seuraavasti: ”Kuolemansyissä ei suuria muutoksia edellisvuoteen verrattuna.” Siis kuolemansyissä ei suuria muutoksia edellisvuoteen verrattuna. Sama tilanne on jatkunut vuonna 2021: ei kuolemansyissä eikä esimerkiksi tehohoidon kuormituksessakaan ole näkynyt mitään hälyttävää. Kysynkin, missä todellisuudessa puhemiesneuvosto on elänyt kirjoittaessaan ehdotusta. Perustelut etätyöskentelylle eivät pohjaudu todellisuuteen.

En tiedä, haluatteko te, hyvät kollegat, katsoa kotikoneeltanne äänestysten lomassa vaikka mieluummin pornoa. [Timo Heinonen: Nonni!] Italian parlamentissa kävi jo näin, kuten Ilta-Sanomatkin asiasta viime perjantaina uutisoi. Joku oli kaapannut sopivan koneen ja pisti parlamentaarikoille pornoa pyörimään kesken istunnon. Tämä on käytännön esimerkki siitä, mitä voi tapahtua, jos demokraattisen työn ytimessä olevia toimintoja siirretään verkkoon. Etätoiminta vaarantaa tietoturvan ja demokratian toteutumisen. Tämän jälkeen emme voisi olla koskaan varmoja, ketkä ovat ja miten vaikuttaneet äänestyksiin ja mikä on ollut todellinen äänestystulos.

Arvoisa puhemies! Niin kuin edellisessä puheessani täällä tänään toin ilmi, johtunee tämänkin esityksen tyhmyys siitä, että se korkein voima, josta se aito viisaus tulee, on kää-

Pöytäkirja PTK 163/2021 vp

tänyt selkänsä koko tälle epäjumalia palvovalle eduskunnalle. Voin hyvin kuvitella sen typerien puliveivauksien määrän ennen kuin se suuri häpeä tyhjentää tämän salin. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

15.10 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Haluan kyllä eduskunnan pöytäkirjaan historiaakin varten käyttää tämän puheenvuoron oikeastaan sen takia, ettei tuo edellä käytetty puheenvuoro jää tämän kohdan ainoaksi. Minun mielestäni on puhemiesneuvostolta erinomaisen hyvä ratkaisu tehdä toimenpiteitä, millä varmistetaan meidän parlamentin toimintakyky myös vaikeassa tilanteessa.

Me olemme erilaisessa tilanteessa kuin aikanaan, kun eduskunta siirrettiin esimerkiksi Kauhajoelle. Nyt meillä on näkymätön vihollinen, joka voi haastaa isolla tavalla, ja meillä täytyy olla valmius siinäkin tilanteessa toimia. Olen varma, että siinä tilanteessa tehtäisiin vain aivan välttämättömiä toimenpiteitä, mitä varten tämä työjärjestyksen väliaikainen muutos ollaan tekemässä.

On totta, että meidän täytyy myös pidemmälle pohtia tätä tilannetta ja miettiä keinoja, millä tavalla kaikissa tilanteissa kaikkien ongelmien, haasteiden ja uhkien, sisäisten tai ulkoisten, terveydellisten tai vaikkapa sotilaallistenkin, kohdalla me pystymme varmistamaan, että päätöksentekokykymme säilyy. Nyt on aivan uudella tavalla haastettu meidän koko järjestelmäämme. Me näimme eilen aluevaaleissa, että osa kaupungeista joutui tekemään hyvinkin nopeasti päätöksiä, että pystyttiin huolehtimaan vaalin toteutumisesta, ja ei ole lainkaan kaukana se tilanne, että myös tässä talossa tartuntoja, altistumisia ja muita saattaa olla niin paljon, että joudumme tilanteen hallussa pitämiseksi turvautumaan myös näihin keinoihin, joista nyt puhemiesneuvosto on tehnyt esityksensä.

Pidän, arvoisa puhemies, hyvin perusteltuna, että tämä esitys on tuotu ja varaudumme erilaisiin tilanteisiin, vaikka kaikkien yhteinen tavoite on se, että nämä päätökset pystytään tekemään normaalisti tässä salissa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin perustuslakivaliokuntaan.

6. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 25.1.2022 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 15.18.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen